

знань, розвивається ціннісне ставлення до світу, формуються і проявляються різноманітні якості особистості.

В наш час молодь проходить випробовування необмеженою свободою у виборі способу життя та поведінки. Вибір існував завжди, але сьогодні в умовах пропаганди алкогольних напоїв, тютюнових виробів, лібералізації сексуальних стосунків, наркозалежності тощо, цей вибір часто робиться не на користь здоров'я. Більшість молодих людей мають низький рівень культури здоров'я.

Багатство і глибина особистості молодої людини, яка володіє високим рівнем культури здоров'я, визначається тим, що вона може використовуючи сучасні прийоми, засоби, оздоровчі технології, розробити дієву індивідуальну оздоровчу систему. Така особистість має можливість інтерпретувати, вчасно коригувати зміст індивідуальної оздоровчої системи протягом життя.

Культура здоров'я молоді виражається у глибині і системності знань, рівнів сформованості гуманістичних ціннісних орієнтацій, розвиненості різних типів мислення, розумінні виховних можливостей національних культурно-історичних традицій, активності оздоровчої діяльності, вияві творчої ініціативи, емоційно-ціннісному ставленні до навчання і майбутньої професії, умінні розробляти індивідуально оздоровчу систему та вести здоровий спосіб життя.

Творча позиція особистості є найвищим показником культури здоров'я молоді й виявляється в усвідомленні соціальної і особистісної значущості валеологічної освіти та виховання, в умінні самостійно знайти й визначити проблему нездоров'я, аргументовано і компетентно та діалектично підійти до її розв'язання.

Вимоги сучасного життя потребують, щоб студенти не лише опанували валеологічні знання, але що найважливіше, виробили вміння та навички збереження та зміцнення здоров'я, щоб бути готовими до творчої самостійної роботи.

У ВНЗ необхідно посилити виховну роботу спрямовану на валеологічну освіту і виховання, на профілактику девіантної поведінки, громадянської апатії, активно залучати студентів до здорового способу життя. Для цього органам студентського самоврядування, кураторам академічних груп слід зважати на те, що провідним напрямом виховної діяльності в умовах сучасної вищої освіти є педагогічна підтримка студентів. Надаючи допомогу студентам, слід акцентувати увагу на індивідуальній підтримці в саморозвитку і самоудосконаленні кожного студента. Необхідно посилити валеологізацію навчального процесу, використовуючи сучасні здоров'язберігаючі педагогічні технології навчання, більше уваги звертати на мотивацію занять фізичною культурою і спортом, як одним із ефективних засобів збереження і зміцнення здоров'я.

Література

1. Горашук В.П. Культура здоров'я – новий сучасний напрям формування здорового покоління. Проблеми освіти: Наук-метод. зб. / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 48. – С. 184-189.
2. Рибалка О.Я. Статеве виховання підлітків: Навчально-методичний посібник для вчителів. – Полтава: ІОЦ ПДПУ, 2006. – 72 с.

НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Святська Т.М. (Харків)

Навчання у вищих педагогічних закладах потребує вдосконалення процесу творчого професійного становлення майбутнього вчителя. Вимога створення творчого навчального середовища пов'язана з необхідністю всебічного розвитку педагога засобами освіти і формування його здатності здійснювати

творчу навчальну діяльність.

Викладачі вищої педагогічної школи працюють над тим, як краще підготувати майбутніх вчителів. Для оволодіння студентами технологічною культурою педагогічної праці існує декілька підходів: особистісно-діяльнісний підхід, в якому майбутній учитель в педагогічному процесі вищого навчального закладу виступає як суб'єкт діяльності; діалогічний підхід, основою якого є віра в людину, в її творчі можливості постійного розвитку та самовдосконалення та індивідуально-творчий підхід. Саме індивідуально-творчий підхід дає можливість включити механізми загального та професійного саморозвитку майбутнього вчителя та враховувати мотивацію студентів у процесі професійної підготовки, створює умови для виявлення та розвитку творчих можливостей майбутнього вчителя. Сучасна школа зацікавлена у творчих педагогах, які зможуть так організувати навчальний процес, щоб у повній мірі кожна дитина могла виявити, розвинути та реалізувати свої природні здібності. Тому однією з задач професійної педагогічної освіти є розвиток та становлення у майбутніх вчителів творчих якостей особистості та формування професійного вміння самостійного нестандартного розв'язування педагогічних задач.

Філософський словник визначає творчість як „процес людської діяльності, що створює якісно нові матеріальні й духовні цінності” [2, с. 446]. У педагогічному словнику зазначено: „Творчу діяльність, щодо процесу навчання, слід визначити як форму діяльності людини, спрямовану на створення якісно нових для неї цінностей, які мають суспільне значення, тобто важливі для формування особистості як суб'єкта суспільства” [1, с.286].

Отже, творчість – це вища форма активності та самостійної діяльності людини. Майбутнього вчителя треба готувати до творчого вирішення педагогічних проблем, вміння спостерігати, узагальнювати свої знання, особистий та чужий досвід, фантазувати, шукати шляхи подолання перешкод.

Одним із шляхів навчання творчості має бути використання засобів організації навчально-творчої діяльності майбутніх учителів в процесі вивчення фахових дисциплін. Зокрема такими засобами є проблемні ситуації та поставлені на їх основі задачі.

У проблемному навчанні велике значення має така організація навчальних занять, яка дає можливість активної самостійної діяльності студентів під час вирішення проблемної ситуації, в результаті чого відбувається творче оволодіння професійними знаннями та навиками професійної майстерності, а також сприяє розвитку творчих здібностей, фантазії та уяви у майбутніх вчителів. Організація проблемного навчання вимагає від викладача таке формулювання задачі чи завдання, яке було б проблемним для студентів, формувало б їх внутрішню мотивацію до осмислення та вирішення проблеми, було б пов'язане з їх особистим життєвим досвідом та практичною педагогічною діяльністю.

Для досягнення мети у навчанні варто використовувати такі форми організації діяльності студентів: робота в мобільних групах (розвиток умінь працювати в групі, комунікабельності); моделювання педагогічної діяльності (студент у ролі вчителя на лабораторних заняттях і семінарах).

У технології навчання можна застосовувати такі види роботи студентів:

– пошук змісту для мотивації і розкриття практичного значення і застосування у житті, побуті того, що вивчається (обов'язкова складова завдань для самостійної роботи, індивідуальних навчально-дослідних завдань);

– опанування змістом, технікою, хімічною сутністю, значенням і застосуванням у житті хімічного експерименту прикладної і екологічної спрямованості (обов'язкова складова лабораторних занять);

– робота з різними джерелами інформації (книги, відео, комп'ютер) і різними способами вираження інформації (схеми, опорні конспекти, таблиці, графіки, малюнки);

– опанування і застосування комп'ютерної техніки (пошук інформації в Інтернеті, презентація ІНДЗ та дипломних робіт);

– перевірка результатів навчання по тестах, включення завдань по створенню тестів до самостійної роботи з метою підготовки студентів до робо-

ти з тестовими завданнями в школі.

Така організація навчально-творчої діяльності студентів апробована і є ефективною.

Література

1. Педагогический энциклопедический словарь / Гл. ред. Б.М. Бим-Бад; Редкол.: М.М. Безруких, В.А. Болотов и др. – М.: Большая Российская энциклопедия, 2002. – 528 с.
2. Философский словарь. Под ред. М.М. Розенталя и П.Ф. Юдина. – М.: Политиздат, 1963. – 544 с.

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАЧА – СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ СТУДЕНТІВ В ХОДІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Сердюк О.Г., Сердюк О.І. (Полтава)

Досвід відомих навчальних закладів як України, так і ближнього зарубіжжя дозволяє нам сформулювати основні вимоги до створення системи освітнього середовища [1;2], у межах якого виховується громадянин:

1) забезпечення в навчальному закладі можливості вибору не лише профілю, навчального предмету, курсу, а й темпу засвоєння, варіанту поведінки, форми й способу дії;

2) наявність освітніх просторів, які суворо не регламентуються і не регулюються, в яких немає заздалегідь установлених правил, де суб'єктом створення норм і правил є сам студент разом із товаришами та викладачами;

3) обов'язкова участь студентів та викладачів у створенні норм і правил навчання і життя у навчальному закладі;

4) відкритість рішень, що приймаються, можливість кожного члена колективу впливати на характер рішення;

5) побудова навчального закладу як діючої моделі відкритого громадянського суспільства;

6) виборність органів студентського самоврядування;

7) студентські клуби, гуртки, наукові товариства тощо.

У контексті реалізації цих вимог, приймаючи за основу тезу про те, що людина одночасно є продуктом і творцем свого середовища, ми згодні з визначенням освітнього середовища сучасного навчального закладу як сукупності духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують вільний розвиток дитини, реалізацію її творчого потенціалу.

Визначальними характеристиками освітнього середовища є здатність до самовідтворення та самооновлення у відповідності з потенційними можливостями усіх складових елементів цього середовища.

Освітнє середовище являє собою складну багатокomпонентну систему, яка включає такі компоненти (мікросередовища):

- сфера інтелектуально-пізнавального й духовного розвитку;
- сфера творчого та інтелектуального самовиявлення, соціальної активності;

- сфера вираження студентом своєї індивідуальної самоцінності;

- сфера духовно-творчої комунікації;

- інформаційно-організаційна сфера;

- сфера функціональної та просторової організації.

Усі компоненти освітнього середовища актуалізуються в найголовнішій сфері — саморозвитку й самореалізації особистості.

Саме середовище навчального закладу повинно забезпечити умови для реалізації потреб особистості: 1) фізіологічних, 2) безпеки, 3) в оцінці й повазі, 4) у самоактуалізації. Заклад освіти створює умови для особистісної адаптації, поширює поле індивідуальної свободи, зокрема вибору форм і засобів втілення власної інтелектуальної активності, розширює діапазон